

Jakob J. Kenda je bil doslej tisti prevajalec, ki je prevedel knjige o *Harryju Potterju*, zdaj pa je postal tisti slovenski pohodnik, ki je prvi prehodil Apalaško pot ter o tem napisal knjigo. *Apalaško pot* lahko berete kot potopis ali pa kot avtobiografski roman, kot spoznavanje resnične Amerike ali kot potovanje k samemu sebi, kot priročnik za potepanje po divjini ali kot razmislek o temeljnih ameriških transcendentalistov, vendar je Kendov literarni prvenec v svoji biti nič več in nič manj kot unikatno poročilo pohodnika, ki se je – že v srednjih letih – odločil uresničiti mladostno fantazijo in prehoditi eno od epsko dolgih pohodnih poti. Apalaška pot je knjiga o potepanju, ki se začne počasi, nadaljuje hitro in konča mehko, kar so samo trije od razlogov, zakaj smo z avtorjem opravili kratek pogovor.

»Priprave na to pot so trajale skoraj tri desetletja!«

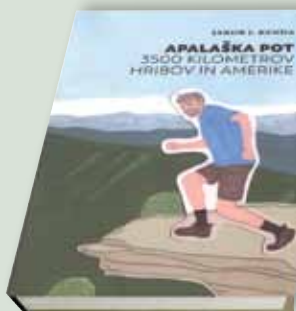
JAKOB J. KENDA

APALAŠKA POT

3500 kilometrov

hribov in Amerike

ISPO, 2018, m. v., 360 str., 27 €

Bukla: Kdaj točno je prišlo do sprožilnega momenta, ko si si rekel: »Ja, prehodil bom Apalaško pot!«?

Kenda: Že od poznih najstniških let sem si želel prehoditi eno teh dolgih transverzal. Pred dvema letoma pa se je vse končno postavilo tako, da bi lahko krenil. A malo sem še vedno cincal in takrat je moja Mateja naredila natanko tisto, kar je bilo treba. Zasmejala se mi je. Prizanesljivo. »Tako dolgo govoriš o tem,« je rekla. »Saj veš, da nikoli ne boš šel, a ne?« Vedela je, da po takšnem zbudljaju ni reči, ki bi me ustavila.

Bukla: Koliko časa so trajale predpriprave? Kaj vse so vsebovale?

Kenda: Vsaj zame je bilo kar prav, da so priprave trajale blizu tri desetletja. Tako sem imel več kot dovolj časa, da sem si prebral marsikaj o marsikateri od dolgih poti in izbral natanko pravo zase, potem pa se dovolj dobro pripravil za njene posebnosti. Tako sem recimo kakšno leto pred odhodom treniral na naših trasah, ki so bile optimalno podobne ameriškim: vsaj dvakrat na teden s Tomišlja na Krim; vsaj enkrat na teden po grebenu Golovca do Molnika, potem Pugleda in se prek Lipoglava in južnega boka Molnika vrnil domov; vsaj enkrat na teden od gradu Kamen nad Begunjami na Gorenjskem prek Dobrče in Prevala na Begunjsčico, prek Rože nazaj na Preval in skozi Luknjo v Drago, na koncu katere je grad Kamen. Prva pot simulira večino južne polovice Apalaške poti in del severne, druga osrednji del, tretja pa najbolj severno tretjino. Le plezarije na severnem delu poti pri nas ne moreš simulirati, saj je drugačna že tamkajšnja granitna kamnina, ki je poleg tega še brez vseh pomagal – klinov, jeklenic in vsega takšnega – saj je to divjinska pot in je v tem pogledu urejena le tam, kjer bi pohodniki lahko poškodovali naravno okolje, npr. s pospeševanjem erozije.

Bukla: Lepe priprave, ni kaj! V knjigi poudarjaš razliko med evropsko in ameriško pohodniško opremo. Kje in kdaj si si priskrbel svoj komplet?

Kenda: Kar se je le dalo, sem si priskrbel vnaprej prek svojega prijatelja, ki živi v New Yorku – šotor, spalno, podložko itd., vse skratka, kar lahko kupiš zgolj na podlagi teorije o ameriški opremi. Ta se je razvila v povsem drugi smeri kot evropska ravno zaradi njihovih divjinskih poti – ker tam ni koč, moraš s sabo nositi tudi svojo spalnico, shrambo in kuhinjo. Kakor koli, ko sem tako teoretično nabavljeno opremo doma preskusil, se je izkazalo, da znam teorijo dobro brati: izbrani kosi so bili točno pravi. Ampak marsikaj drugega je treba seveda najprej preskusiti, kako sede nate, potem šele kupiš – nahrbtnik, sijajno lahek in oblikovan, sem si nabavil šele ob prihodu v ZDA.

Bukla: Za čevlje to ni veljalo. Na drugo polovico poti so ti tvoji prinesli dobro uhojen drugi par tvojih čevljev, kar lepo pokaže tvojo sistemiko. Koliko težav z obutvijo si imel na poti?

Kenda: Nobenih. Obutev je tako bistven del opreme, da sem jo glede na pričakovani teren izbral že vsaj leto, preden sem krenil na pot: za južni

del nizke čevlje za gorski tek, ki imajo dober oprijem predvsem na razmočenem, mehkem, s koreninami prepletenem gozdnem terenu. Za severni del pa sem izbral nizke čevlje, ki so karseda podobni plezalnim copatom in imajo izvrsten oprijem predvsem na gladkemu kamnu. Oboji so bili tudi maksimalno trpežni, tako da mi niso do konca razpadli, preden so opravili svojo polovico poti, čeprav so prišli v ZDA zelo uhojeni, vsak par je imel za sabo že nekaj sto kilometrov.

Bukla: Kolikokrat pa si imel mokro v čevljih med potjo. Pišeš o dnevih in dnevih dežja ...

Kenda: Gozd Apalaške poti je prav gotovo deževni gozd: v enem predelu na primer na leto pade toliko dežja kot v Amazoniji, na nekem drugem dva od treh dni v maju dežuje in tako naprej. Zato: jasno, da sem imel v čevljih pogosto mokro, ampak imel sem tudi take, da se hitro posušijo – nobenega usnja ali »vododpornih« membran, ki bi jih ob toliko dežja prav tako premočilo, a se potem nikakor ne bi posušili, s čimer bi bilo mojega pohoda hitro konec.

Bukla: Kaj te je torej najbolj presenetilo med potjo?

Kenda: Ne glede na to, kako si pripravljen, vedno se najde mnogo presenetljivega. Američani, njihova dežela, njihovo dožemanje narave in pohodništva, sami gozdovi in hribi in tako dalje: prepričan si, da o vsem tem in drugem veš vse, potem pa ugotoviš, da je natanko tako, a obenem povsem drugače. Vsaj zame pa je bilo gotovo najbolj neverjetno tisto, kar pravzaprav daje smisel tako dolgim potem, pa o tem nihče ne piše, tako da me je ujelo skoraj čisto nepripravljenega: telesna kemija, ki za sabo povleče vse tiste premene duha in telesa. Zaradi tega je 600 kilometrov slovenske transverzale krasnih, tudi kakšnih 1000 kilometrov bolj ravninskega Camina je gotovo super, ampak pri teh razdaljah se šele približaš prvi ločnici. Ta je na Apalaški poti za marsikoga že na 800 kilometrih, ker je ta pot res naporna in obenem s svojo nenehno pokrovko drevesnih krošenj še spodbuja takšno spremeno. A zaradi vsega tega in svoje dolžine na okoli 2000 do 2500 kilometrih te poti prečiš še drugo, mnogo večjo ločnico.

Bukla: In ta je?

Kenda: Uf, že za prvo bi morala imeti precej več prostora, da bi jo vsaj približno razložil, druga pa zahteva še toliko več prostora. Ni druge, treba bo na www.apalaska.si in kupiti knjigo (smeh)!

Bukla: Kaj si bral ob večerih – razen vodnika in načrta za naslednje dni?

Kenda: Za razliko od večine pohodnikov, ki zvečer radi kaj preberejo, saj te to lepo umiri, sem jaz bolj pisal. Nekaj zaradi obljubljenih člankov s poti za AirBeletrino, nekaj za knjigo o poti.

Bukla: Si na poti kaj posebej pogrešal?

Kenda: Družino in druge meni bližnje s te strani oceana.

Bukla: Prvi del poti si prehodil s svojo »pohodniško družino«, drugi del pa večinoma sam. Kaj so bile ključne razlike v dožemanju tega, kar si počel – torej hodil?

Kenda: Bistveno drugačen je način, kako hodiš. Pohodnike v družino združi preprosto to, da so začeli ob približno enakem času in hodijo približno enako hitro. A čeprav imajo člani tvoje pohodniške družine tvojemu podoben korak, je vendar nujno drugačen. To je zato najlepše pri pohodu v takšni družbi: drug drugemu se člani družine neprestano prilagajajo in pot jih prek tega počasi zliva, pa čeprav so tako ameriško različni. Predstavljaš si: na tej poti se tako spoprijateljita glasno izpričana ateistka in pripadnik ene od ločin, ki verujejo, da je svet star 6000 let (tako se pač

Foto: osebninarhiv

Jakob J. Kenda

da izračunati iz *Biblije*, ki je Resnica). In to je najlepše, ko hodiš sam: prilagajaš se zgolj samemu sebi, brez upanja, brez strahu.

Bukla: Koliko pa običajno znaša komplet proračun take poti – z opremo vred?

Kenda: Apalaška pot je zaradi svoje »divjinske« narave gotovo eden najcenejših pohodov, se je pa seveda treba znati: povratna letalska vozovnica lahko stane samo 400 evrov, z lahkoto pa tudi nekajkrat več. Za opremo ti morda ni treba zapraviti niti centa, ker imaš vso primerno že doma, srečal pa sem tudi številne pohodnike, ki so imeli povsem novo opremo, ki jih je stala vsaj deset tisoč dolarjev, raje še več. In nekateri zmorejo za sprotne reči na poti porabiti zgolj sto dolarjev na mesec, kajti v ZDA

se lahko skromno živi neverjetno poceni. Spet drugi zapravijo za pivo in ostali »luksuz« med postanki vsak mesec na tisoče dolarjev.

Bukla: Kdaj si se odločil, da o svojem pohodu napišeš knjigo? Kako je potekalo pisanje?

Kenda: Knjigo sem imel v mislih že, ko sem se pripravljaj na pot. Iz raznih potopisov in drugih virov je bilo razvidno, da sta pot in dežela ob njej zelo zanimivi in bom prejkone imel o vsem skupaj dejansko kaj povedati. Ko sem krenil na pot, se je izkazalo, da se nikakor nisem motil, ravno nasprotno: povedati je bilo še več, kot sem domneval, toliko, da je nazadnje vsaj tretjina materiala izpadla iz končne verzije knjige, saj se je ta v čisto literarnem smislu vendarle morala osredotočiti na bistveno. Pisal pa sem jo takole: prve osnutke in končne članke za AirBeletrino na telefon, ob večerih, ob tabornem ognju ali, če je deževalo, na suhem v šotoru. A resno sem lahko sedel k pisanju seveda šele doma, za računalnikom. In takrat se mi ni bilo težko živeti v doživeto: ravno tiste ločnice te tako zelo zlijejo s hojo in s potjo in s tisto deželo in s tistimi ljudmi, da v resnici nikdar več ne grede iz tebe in ne ti iz njih.

Bukla: Kdo so ti bili (literarni in drugi) svetilniki pri pisanju knjige?

Kenda: Teh je bilo toliko, a ti svetilniki so bili predvsem literarni – mišičjarsko bitje po prsih in okorno samoiskatelstvo sta mi precej tuja. In kot zmeraj so bili moji največji svetilniki isti kot vedno – ker se moram omejiti, naj omenim samo Gregorja Strnišo, Itala Calvina in Douglasa Adamsa – zraven pa je gorelo še toliko drugih od Cirila Kosmača do Kajetana Koviča, od Jacka Kerouaca do Henryja Davida Thoreauja in Walta Whitmana in Goetheja in Lane Del Rey in Daneta Zajca ...

Bukla: Odločil si se, da knjigo izdaš v samozaložbi. Zakaj?

Kenda: Tudi okoli tega sem nekaj cincal in spet sem potreboval nekoga, da me je malo porinil v zadevo: to je bil neki Samo Rugelj. In prav gotovo mi ni žal, da sem se lotil še ene pustolovščine. Galaksijo knjige sem videl že iz vseh mogočih vidikov, od prevajalskega do uredniškega, knjižničarskega, formalnopravnega, kritiškega, literarnoraziskovalnega in še kakšnega, ampak iz povsem založniškega pa še nikdar. Ta knjiga je zame nekaj tako osebnega, da bi jo težko dal v roke komu drugemu. Celotako takšne reči, kot je zavijanje naročenih izvodov, ki grede k bralcem potem po pošti, mi niso odveč: vsako zavijem, kot bi bila moja punčka.

Bukla: Vso srečo tudi pri tej avanturi! Imaš v mislih že naslednjo pot ali pa knjigo?

Kenda: Poti se ponuja toliko, ampak tisto »okno priložnosti« za kaj večjega se je zaenkrat zelo tesno zaprlo – tudi zaradi pisanja in založniške pustolovščine sem do vratu v delu. Glede knjige pa: če bom kdaj spet imel kaj povedati, gotovo bom.

Sprehodi v naravo in z naravo

zbirka 'S terena'

založba UMco

Samo Rugelj: TRIGLAVSKE POTI

Hvalnica hoji in potepanja na vrh Slovenije

(So)avtor uspešnic *Delaj, teci, živi* in *Ultrablues* nas v svojevrstni odi prijateljstvu in naravi popelje v osrčje slovenskih gora!

»Prijetno in osvežujoče branje!«
– Vladimir Habjan, *Planinski vestnik*

Elizabeth Kolbert: ŠESTO IZUMRTJE

Nenaravna zgodovina

Izjemna knjiga o izumiranju rastlin in živali kot posledici človekovega vpliva.

PULITZERJEVA NAGRADA!

NAJBOLJŠA KNJIGA STVARNE LITERATURE
PO IZBORU *GUARDIANA!*

Robert Louis Stevenson:
POPOTOVANJE Z OSLICO ČEZ SEVENE
Potopisna klasika

ŠE VEDNO NA VRHU NAJBOLJŠIH
NELEPOSLOVNIH KNJIG VSEH ČASOV!

Florence Williams:
NARAVA ZDRAVI IN POPRAVI
Zakaj narava pripomore, da smo srečnejši,
ustvarjalnejši in bolj zdravi

Smela raziskava o obnovitveni moči narave
izpod peresa nagrajene avtorice!